

SETMANARI DE LITERATURA, NOVAS Y ANUNCIJS

Dedicat ab preferencia al desarrollo de la vida teatral de Catalunya

SORTIRÁ LOS DISSAPTES

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

En Barcelona. Ptas. 2 trimestre.
Fera ciutat. . » 2 »
Extranjer y
Ultramar. . » 10 l' any.

Director: D. JOAN BRÚ SANCLEMENT

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
Carrer de las Cabras, 13, según.
Bussó á la escala. Despatx: de 12 á 2.

PREUS DE CADA NÚMERO:

Número corrent. . . 0'10 Ptas.
» atrassat. . . 0'15 »
» » pera
los no suscrits. . . 0'20 »

INTERESSANT

En diferents punts de venta s' agotá lo número anterior, ab tot y haverho previst augmentant lo tiratje. Per lo tant, si algú no hagués pogut adquirirlo y al objecte de que tots quants ho desitjin, pugan tenir complerta la bonica producció de D. Frederich Soler, *Lo teatro per dins*, hem fet un nou tiratje del primer folletí y tot aquell que no 'l tinga, ab la presentació del present número á nostra Administració se li regalará dit folletí corresponent al número anterior.

EN LO CENTRE CATALÁ

La vetlla del día 21 del corrent lo «Centre Catalá» de Barcelona, corporació iniciadora del despertar regionalista en Catalunya y Espanya, puig que llur fundació data de 1882, celebrá ab la severitat de detalls que lo Centre acostuma usar en sos actes, la solemne sessió inaugural dels treballs d' enguany.

La vasta sala de reunions se veyá omplerta per los Srs. socis, sas familias y personas convidadas y dalt del estrado presidencial además de la Comissió Executiva del Centre, hi teníen cadira representacions diverses de importants societats barceloninas, entre las que recordém al *Foment Catalanista*, á la *Associació de Propaganda Catalanista*, al *Centre Catalá de St. Andreu*, á la *Institució de la Creu Roja*, á la *Societat d' amichs de la Instrucció*, al

Ateneo Obrero, á la *Económica d' amichs del país* y moltras altras quals noms no 'ns acudeixen á la memoria en lo moment present.

La sala produhía brillant aspecte y era objecte de la atenció general lo magnífich quadro alegórich de la fundació de la nacionalitat catalana, obra pictórica que de pochs mesos ensá adorna l' espatllar de la presidencia y que 's deu al pincell del jove poeta y artista D. Ernest Soler de las Casas.

Comensá l' acte llegint lo secretari general don Joan Llobet, la memoria reglamentaria, en quina árida tasca demostrá dit senyor sos coneixements en regionalisme puig que al ressenyar los passos donats per lo Centre Catalá, ho feu interpolanti atinadíssimas apreciacions que li valgueren merescuts aplausos al acabar la lectura.

Don Apeles Mestres, president de la corporació, per motiu de sa delicada salut, no pogué assistir personalment á la vetllada, pero llegí en nom d' ell D. Joaquím Lafont un hermós conjunt de quadrets folk-lórichs aplegats baix lo nom de *La gent de la Por*, estudi que fou molt ben acullit per lo públich y que donarém á coneixer á nostres llegidors, en las planas de *LO TEATRO REGIONAL*. Molt aplaudit se vegé lo Sr. Lafont per la lectura del treball presidencial.

Seguí lo Vis-president D. Benvingut Cabot que llegí ab entonació vigurosa un discurs doctrinal extens y en lo que demostrava coneixer á fons las teorías regionalistas que lo Centre Catalá aviva sota 'ls plechs de sa bandera. Igualment fou acullit ab entussiasme lo discurs del Sr. Cabot.

En las inaugurals del Centre se dona poca cabuda y si únicament representació á la poesia. Aquest any una sola composició poética tenfa lloch reservat en la festa y capigué l' honor á nostre company de Redacció D. Ignasi Iglesias, que llegí sa poesia

Pàtria logrant unànims y nutrits aplausos á més de varias felicitacions particulars. No volém privar als nostres llegidors de conèixerla y ab tal motiu la publicuém á continuació de la present ressenya.

Finalisá la sessió llegint lo conseller D. Joaquím Gómez un ben pensat discurs de gracias, escrit per D. R. Quintana, obra que va agradarnos perque sense apartarse del objecte á que lo discurs anava destinat, fugía no obstant del vulgarisme en que solen caure sovint los treballs de tal naturalesa.

Desitjém poguer revistar més sovint, actes de aquesta importancia y celebrarém que detrás del verificat lo darrer dissapte ne segueixin altres en no interrompuda série, puig fa temps que la falta de activitat del «Centre» ocasiona malestar sensible entre infinitats de catalanistas que volen ab tot anhel inspirarse en los actes del «Centre Catalá» de Barcelona.

J. S.

A ZORRILLA, EN SA MORT

SONET

Encara que la llengua en que escribias
no es pas la que ma mare 'm va ensenyar,
jo avuy ploro ta mort, que han de plorar
tots los que saben lo que tu valias.
Tan inspiradas son tas poesias,
ton *Tenorio* tant alt te va posar,
que 'l blassó de *inmortal* te va donar
ell sol, si ab altrás obras no 'l tenias.
Poetas be n' hi ha prou ¡si es un fatich!
pero, n' hi ha molts que arribin á *inmortals*?
De cada cent n' hi ha un, no me 'n desdich,
y ets tu aquest hu per cent: veyas si vals.
Per ço 'm consolo en mitj de mon ésglay:
si has mort com á home, com poeta ¡¡¡may!!!

ENRICH RIERA MATEU

Teatro Catalá

UN MESTRE DE VIOLÍ.—Comedia en un acte y en vers, original de D. F. Gassó y estrenada en lo Teatro Romea la nit del 24 del corrent.

Argument pobre, ausencia total de xistes, versos ripiosós; totas aquestas *qualitats* y algunas més se troban en la obra de que doném compte. Cap de las situacions de *Un mestre de violí* excita francament la hilaritat al públich y si aquest rigué alguna vegada 's degué tant sols al esforç que varen fer los actors pera salvar la obra.

Supòsem que 'l senyor Gassó es un autor prime-rench: si es aixís, se li ha de perdonar la seva falta d' experiència, contant ab que procurarà esmenarse en lo successiu.

La execució, com hem dit, va ser bona per part de la Sra. Parrenyo y dels Srs. Capdevila, Soler, Fuentes y Santolaria.

M.

PATRIA

Avant los catalans tenim per lema,
avant de Catalunya n' es l' emblema
sinónim de progrés;
y mentre avant segueix la rassa humana,
tu, patria Catalana,
lo teu avant, hont es?

Hont es lo teu avant, patria volguda,
hont es ta llibertat un jorn perduda...
Au, crida, llamp de Deu!
Recorda á tot lo mon la teva historia;
recórdali ta gloria
fent retronjir la veu.

Hont es lo teu avant que tant pregonas,
hont es, si tu mateixa l' empresonas
esclava del trevall.
Trevalla, pero pensa en esser lliure.
No vulgas morta viure:
del mon sias mirall.

No sols per tas vellurias t' envaneixis,
no sols per ton treball t' enorgullexis
que hi ha quelcom més gran.
Lo viure en germanó ab los altres pobles,
los pobres ab los nobles,
la vista sempre avant.

Eborra pera sempre 'l crit de guerra,
no vulguis regá ab sang may mes la terra,
com volen tos sayons;
l' esdevenir contempla en llontanansa
y viu ab la esparansa,
pro may ab ilusions.

Si ab sang lo teu escut varen formarne,
ab llassos de amistat has de guanyarne
la sang que 's derramá.
La gloria que matant es adquirida
será ab rahó malehida
pels que vindrán demá.

Las armas de la guerra son inútils;
las lluytas per superbia, cosas fútils;
lluytém sembrant amor
Los pobles que progressan no 's barallan
y 'ls homes, sols batallan
per engrandirse 'l cor.

Lo fusell destructor que 's torni en eyna;
los cervells que no parin en sa feyna;
fora vallas y murs.
Y aixís seguint avant la rassa humana,
tu, patria catalana,
recobrarás tos furs.

No sè si mas cançons de jove 't plauhen;
no sè si mas ideas be t' escauhen.
Acéptalas de grat.
La patria que s' enmotlla dins ma pensa,
es gran, es tant inmensa
qu' es crit d' humanitat

La patria que al cervell me fantasio
y en tu véurela un jorn, febrós ansio
ja sé que seria pots...
La toya que 't teixeixo, patria aymada,
no es bella, ni es gemada,
es tota d' escardots.

Jo vull la llibertat que gosa l' ayre,
jo vull volar llauger com au cantayre
pel vuyt que daura 'l sol;

mes ¡ay! vull tindre 'l niu com l' aucellada
 en tu, que extasiada
 gronxares mon bressol.

Jamay t' estimaré per egoisme,
 si no ab deliri fins al paroxisme
 d' un modo natural;
 la patria está en la sang inoculada,
 y es cosa ben probada
 qu' es lo medi vital.

Fem guerra ab los que vulguin oprimirnos,
 lluytém eternament per redimirnos
 de tots nostres flagells;
 mes no d'erramém sang ab ira insana;
 lluytém ab forsa humana,
 la forsa dels cervells.

No ha d' esser tot lo mon com molts anhelan
 la patria, qu' es lo lloch ahont s' hi arrelan
 los sentiments al cor.
 No més Deu pot tenir desde l' altura
 per patria la natura
 porque es son creador.

Defénsat; deixondeixte d' una volta,
 deslligat d' aquest jou que arreu t' envolta,
 que l' hora ja ha arribat
 L' esdevenir t' espera per lloarte,
 segueix sense arredrarte
 l' avant que t' has trassat.

Segueix, que 'l capgirell del mon s' atansa
 y las generacions van empaytantse
 lo vell endarrocant.
 Lo modern esperit ja no esclavisa,
 als homes fraternisa:
 tot va evolucionant

Empunya ab gran coratje la bandera
 empúnjala, y de pau sia senyera
 per tots los quatre vents.
 Y 'ls pobles governantse á sí mateixos
 si avuy sols son esqueixos
 de má serán potents.

IGNASI IGLESIAS.

QUINT CONCURS

LA COVA DEL FANTASMA (1)

En la nit de Nadal hi havia gran mohiment en lo poble de Viladrau. La noya dels masovers de la masia coneguda per *la Sala*, havia sortit aquella tarde á fer llenya y á las deu de la nit encara no havia tornat. Los pares de la noya, desesperats, se dirigiren al poble y de casa en casa preguntavan si havían vist á la seva Merceneta. Tothom los hi contestava negativamente, però al sentir las exclamacions de desconsol dels pares, tothom s' ofería á ajudarlos á buscar la noya. Un grupó, format pel pare de la noya perduda y tres altres vehins, se 'n anaren cap al cementiri, y al arribar devant del reixat d' aquest lloch, al mateix temps que tocavan las dotze de la nit, sentiren un horrendo tró. Los quatre alsaren lo cap envers la part alta del Montseny y sota la creu de Matagalls varen veure una grossa foguera. (2)

Enlluernats per aquella resplandor, los quatre homes no vejeren com una sombra escalava una de

las parets del cementiri y amagantse per darrera 'ls arbres, fugía en direcció á un miserable casalot, que hi havia á l' altra part del poble. Al arribar allà, aquell home trucá de una manera especial, y la porta s' obrí al moment. —Entra, digué la persona que havia obert, qu' era una dona vella y rebeguda de carns. L' home entrá. —¿Tot está fet? preguntá ella. —Sí, respongué ell. —¿La noya? —La tinch en lloch segur. —¿Y la foguera? —Encesa. —Donchs vina. —Y barrant la porta, s' internaren en lo casalot. (3)

Ab tot y que la nit era serena, puig brillaván mils d' estrelles en tota la amplitud del firmament, los quatre vehins de Viladrau, cregueren que per un miracle del cel, un llamp havia encés la brosta seca de la montanya, é impulsats com per un secret providencial que potsé 'ls portaría á descubrir lo lloch ahont se trobava la noya, se dirigiren al punt de la foguera. Aquesta illuminava bona part d' aquella banda del Montseny, y recorrentla per tots indrets, se trobaren de repent devant la entrada d' una cova, mitj tapada per los esbarzers. Tan bon punt la descubriren, se posaren á discutir si hi entrarian y acordantho aixís, se persignaren, murmurant: ¡Deu nos guihi! y s' acostaren al tenebrós forat. Al primer pas que donaren dintre de la cova, la foguera s' apagá quedant tot engolit per las tenebras. (4)

(1) Artur Casademunt.—(2) Conrat Roure.—(3) Juli Torres.—(4) Sebastiá Amell.

NOTA.—Fins á l' hora senyalada várem rebre 32 párrafos, recayent l' honor de la publicació al que vá firmat per

D. SEBASTIÁ AMELL.

Com ja haurán pogut apreciar los concurrents á aquest Concurs, la extensió que poch més ó menos ha d' abarcar cada párrafo, deixém al seu bon criteri dels successius.

Las demás condiciones quedan las mateixas.

LA REDACCIÓ.

IIIMORTAI

¡Ay, Pietat, tant que 'ns aymavam!
 ve la mort, la freda mort
 y 't mata per ma dissort
 en lo temps que més gosavam.

¿Per qué ab amor vam passar
 tots aquets dias ditxosos,
 si are de venturosos
 en tristos los veig tornar?

Cóm pot ser que ans tan hermosa
 que un angel talment semblavas,
 y avuy ¡morta! quan gosavas
 d' una vida deliciosa.

Descansa en pau y quietut,
 á n' aquest siti sagrat;
 que ja eternament vensut
 y ab lo cor tot ple de fel
 vindré á pregá ab melangia
 fins al jorn que ab alegría
 nos juntarem en lo cel

ESTEVE SALLERAS

Notas bibliogràfiques

Los Srs. D. Vicens Plantada y Fonolleda y D. Joseph Payá y Raurich, de Mollet del Vallés, mestre particular l' un y mestre públich l' altre de la localitat referida, han donat á la estampa un fascicle imprés per la casa Tasso de nostra ciutat. La obreta dú per títol *Geografia Local* y conté la posició geogràfica de Mollet del Vallés, datos històrichs de la població, número de vehins en homes y donas, modo de viure de la vila en agricultura, professions y oficis, estat de la intrucció públicà, edificis notables y en fi, tot lo que constituheix una guia de la localitat.

S' ocupa luego en igual sentit de las poblacions llindants y vehinas com son Montmeló, S. Just, Moncada, Parets, Sta. Perpétua de Moguda y algun altra.

Lo llibre es de utilitat y segueix lo sistema de descripció rápida introduhit en la literatura catalana per D. Arthur Osona en sas recomanables *Gulas*.

De desitjar es que obretas de tal naturalesa sovintegin, puig ellas donan á coneixer en detall las particularitats de cada vila per sí.

No obstant, es de recomanar als que vulguin seguir los passos dels Srs. Plantadas y Payá, donguin igualment una mirada á la *Etologia de Blanes*, llibre publicat anys enrera per la Associació d'Excursions Catalana.

Geografia local se troba de venda en las principals llibrerias al preu de 0'50 ptas.

Acompaña aquesta obreta un plano de Mollet y sos voltants.

B. S.

QUADRO D' HIVERN

Lo camp glassat,
novell soldat
la guardia hi feya;
brunzia 'l vent,
cada moment
de neu si 'n queya!

Mitj mort de fret
¡ay! lo pobret
cóm tremolava,
solet, tot sol,
sense consol,
quasi plorava!

Va recordar
l' antiga llar,
sos vellets pares,
quan petitet
jugava á fet
entre etzevares.

Sos millors anys,
tots los companys
de la encontrada;
lo temps passat
al bell costat
de sa estimada.

L' alt campanar.
l' espés canyar,
la santa ermita,
lo ferm castell
runós y vell
que ningú habita

Las festas d' any
ab tant d' afany
sempre esperadas;
l' honrat trevall,
l' alegre ball
de las diadas.

Y recordant
tot suspirant
tanta de cosa,
lo cor nuat,
pobre soldat,
á plorá 's posa.

Y en son flagell
ab lo fusell
frisós s' aferra,
se sent morir,
llensa un sospir...
y cau en terra.

Lo vent del Nort
bufant més fort
tot ho embolcalla,
y de la neu
que cau arreu
n' hi fá mortalla.

F. MARIO.

¡ SEMPRE JUNTS !

(T. DEL FRANCÉS.)

Lo doctor Joris-Abraham —W. Snowdrop, de Pigtown (U. S.), havia arribat á la edat de cinquanta anys sense que may ni parents ni amichs haguessin pogut persuadirlo de que 's casés.

L' any passat, alguns dias avans de Nadal, lo nostre home entrá en un gran magatzem del 37 th. Square (*Objectes artistichs de Banaloid*) á fi de comprar los seus regalos de Chritsmas.

La persona que despatxá al doctor fou una xicota alta, rossa y tan infinitament encantadora, qu' ell se senti ferit al mitj del cor per primera vegada en la seva vida. A la caixa s' informá del nom de la jove empleada.

—Miss Berta.

Al moment demaná á miss Berta si volia casarse ab ell. Miss Berta respongué que naturalment (*of course*), ab molt gust.

Quinze dias després d' aquesta conversa, la seductora miss Berta 's transformava en la hermosa mistress Snowdrop.

A despit dels seus cinquanta cinch anys, lo doctor era un marit de tot punt presentable. Uns hermosos cabells de plata enquadran lo seu rostre sempre cuydadosament afeytat.

Estimava á la seva dona ab deliri, li prodigava mil atencions, y en fi, li demostrava un carinyo conmovedor.

Y aixó que la nit de nuvis li havia dit ab una tranquil·litat terrible:

—Berta, si may arribas á enganyarme, arreglat de manera que jo ho ignori.

Y havia afegit:

—Está en lo teu interés.

Lo doctor Snowdrop, com molts metjes americans, tenia á pensió á casa seva á un deixeble que assistia á las sevas consultes y l' acompanyava á las sevas visites, excelent educació práctica que s' hauria d' implantar en totas las nacions per los bons resultats que dona.

Lo deixeble de M. Snowdrop, Jordi Arthurson, era un jove guapo, de una vintena d' anys, fill d' un dels més antichs companys del doctor y á qui aquest estimava com á fill propi.

Lo jove no siguió insensible á la hermosura de miss Berta; pero, com á xicot honrat qu' era, amagá lo seu

amor al fons del seu cor y 's llensà á l' estudi á fi d' ocupar lo seu esperit.

Berta, per la seva part, s' havia enamorat de Jordi desseguida; pero com á esposa fidel, va volguer esperar que Jordi se li declarés primer.

Aquest estat de cosas no podia durar gayre temps. Un dia Jordi y Berta 's varen trovar un en brassos del altre.

Vergonyós de la seva debilitat, Jordi jurá esmenarse, pero Berta s' havia jurat lo contrari.

Lo jove fugia d' ella, pero ella li escrivia cartas plenas d' una passió devastadora.

«..... *Estar sempre al teu costat; no separarnos may; de nostres dos sers ferne no més qu' un!*...»

La carta en que flamejava aquest párrafo caygué en mans del doctor qui 's contentá ab murmurar:

—Es molt factible.

Aquella mateixa tarde varen dinar á *White oak Park*, una propietat que 'l doctor possehia en los voltants de Pigtown.

Tot dinant, una estranya é invencible torpesa s' ampará dels dos amants.

Ab l' ajuda de Joé, un negre atlètic, que tenia al seu servey desde la guerra de successió, Snowdrop despullá als culpables, los extengué sobre 'l mateix llit y completá la seva anestessia, gracias á un cert carburo de hidrógeno de la seva invenció.

Prepará 'ls seus instruments de cirugia ab fa mateixa tranquil·litat que si s' hagués tractat de tallar un ull de poll á qualsevol xino.

Després ab una destresa verdaderament notable, tallá, desarticulantlos, lo bras dret y la cama dreta de la seva esposa.

A n' de Jordi ab la mateixa operació, li tallá lo bras esquer y la cama esquerra.

Sobre tota la longitud del costat dret de Berta y sobre la del costat esquer de Jordi, aixecá una tira de pell d' uns tres dits d' amplada.

Llavors, juntant los dos cossos de manera que las duas feridas coincidissen, los deixá enganxats l' un á l' altre per medi d' una llarga vena que donava cent voltas lo tom als dos culpables.

Mentres durá la operació, ni Berta ni Jordi havian fet cap moviment.

Després d' haverse assegurat que tots dos se trovavan en bonas condicions, lo doctor los introduí dintre l' estómac, gracias á la sonda cesofagiana, caldo bó y la cantitat necessaria de vell Burdeos.

Baix l' acció del narcòtic habilment administrat, los dos permanesquen aixís quinze dias sense recobrar lo coneixement.

Al setsé dia, lo doctor se cerciorá de que tot anava be.

Las feridas de las espatllas y de cuixas estavan cicatrisadas. En quant als dos costats no més ne feyan un.

Llavors Snowdrop llensá una mirada triomfant y suspengué los narcòtics.

Despertats al mateix temps, Jordi y Berta 's cregueren joguina d' alguna horrible pesadilla.

Però va ser verdaderament terrible quan vejeren qu' alló no era pas un somni.

Lo doctor no 's podia aguantar lo riure devant d' aquell espectacle.

En quant á Joé 's torsava com vulgarment se diu.

Berta sobretot llensava uns halarits com de hiena rabiosa.

—¿De què 't queixas, amiga meva, interrompé dol·lament Snowdrop. Jo no he fet més que cumplir lo teu desitj més viu: «... *estar sempre al teu costat; no separarnos may; de nostres dos sers ferne no més qu' un!*...»

Y somrient ab finura, lo doctor afegí:

—Es lo que 'ls francesos ne diuhen un *collage*.

ALFONS ALLAIS.

CARTA DE MADRID

21 Janer.

Perez Galdós entrant de plé en la literatura dramática, sembla tenir lo propòsit de donarnos cada anyada una de sas portentosas creacions.

Antany nos doná *Realidad*, avuy nos dona *La loca de la casa*. La primera es una de sas novelas, dialogada ja avans de esser drama y espurgada de personatjes y de llochs, pera ferla teatral. *La loca de la casa* es una comedia séria qual argument s' ha teixit expressament pera 'l teatro. Abduas produccions resultan d' una extructura més de novela que de obra dramática. Jo no sabría dir á mos lectors lo género á que pertany *La loca de la casa*. ¿Es clàssica? ¿Es romàntica al estil pur, de García Gutierrez, de Zorrilla ó del Duch de Rivas ó á la moda de Camprodón? ¿Es del género pseudo realista de la primera escola d' Echegaray? ¿Es realisme pur d' Enrich Gaspar? ¿Es eminentment teatral com las obras de Sellés? Rés d' aixó.

Jo, mentres me reservo estudiar á l' autor, seguint sas tendencias d' escola, adopto la classificació *sui generis* de Galdós, ja que sas obras portan una marca de fàbrica tan especial, que no es possible confóndrerlas ab cap altra de sa especie.

La loca de la casa, entre 'l farrigo farrago de personatjes no del tot necessaris, pera 'l desenrotllo de l' acció, no té més que duas figuras retratadas de cós enter, tals son la protagonista (María Guerrero) y José Cruz (á) Pepet (Sr. Cepillo).

Dos personatjes simbòlics y de carn viva que no simbolisan lo que l' autor se proposa. Pepet es home d' humilíssima naixensa qu' en sa joventut s' embarcá á Barcelona com un bulto qualsevol, en aquella época en que los *placers* de California estavan en boga y una població cosmopolita y aventurera composta de lo millor de cada casa s' agombolava en aquellas remotas regións disposta á arrencar l' or de las entranyas de la terra ó deixar allí la vida. Pepet ab sos instints feréstechs, sa forsa atlética y sa voluntat de ferro, ha lograt arrancar, ab sas unglas, algunas senallas d' or, s' ha fet milionari y ha retornat á Barcelona ab lo propòsit d' emparentar ab la familia de sos antichs amos, richs comerciants, fabricants y propietaris de la esmentada ciutat. La passió que més domina en son cor, es l' egoisme. Es brusco, ordinari y no manifesta cap rastre de cultura. Desprecia á la societat il·lustrada, traduhint los sentiments piadosos qu' engendra la civilisació, per flaquezas y debilitats d' una rassa degenerada per las tendresas de la familia, de la religió y de la caritat.

Aborreix á tots los homes de carrera y á las comunitats religiosas, considerantlas com gent desocupada y vagamunda que pera res son útils, puig per ell sols lo trevall brut y corporal es lo profitós á la societat. Es més útil un camàlich que tregina sachs al coll ó arrossega un carro, que un legislador. Es més profitós en la construcció d' un edifici lo paleta que executa, que l' arquitecto que ha format lo plan. Are be, baix aquest home de modals tan rudimentaris, hi ha una segona naturalesa. La del home probo y fidel cumplidor de sos pactes. Sa paraula es l' evangeli y sa promesa es millor que una escrip-

tura. Son bon sentit práctic, fa prósperas sas empresas y negoci que va á sas mans, es negoci productiu.

Victoria, que aixís s' anomena la protagonista, es filla de la familia Moncada, antichs amos de Pepet. Es un tipo espiritual, un fenómeno psicológich, un estudi de l' ànima. No comprén la vida sens la lluyta, no concebeix un acte humá sens lo sacrifici, tot lo fácil de conseguir, la enerva.

Entra en una ordre religiosa no per desenganys del mon, no per amor á Deu, sinó per posar á proba sa ferma voluntat en las cruesas de noviciat. Vol professar no per esser una monja vulgar sinó per ocupar un lloch en lo martirologi romá. Deixa las tocas quinze días ans de professar, pera casarse ab un home que per sa figura, sos modals y sas ideas anticristianes, repugna á sa consciencia y no fa aquest sacrifici essencialment pera salvar á sa familia de la ruína, sinó per un efecte psicológich, 'l del sacrifici.

Are bé, si l' autor ha volgut simbolisar ab aquestos dos personatjes, la feresa y l' amor ó l' esperit y la materia, tractant de que lo primer per lo que té de Deu, subjuguí á la segona per lo que té d' humá, confesso que abdós personatjes no obeheixen á son creador, puig Pepet no resulta tot materia, ni Victoria tot esperit. Basta veure lo tercer y quart actes d' aquesta obra, pera justificar ma opinió.

La loca de la casa es una obra catalana escrita per un autor castellá y dich catalana, si per catalá s' entén que tots los personatjes sían cataláns y lo lloch de l' acció sía prop de Barcelona.

Lo día del estreno, ha sigut un jubiléu per lo teatro de la Comedia y las localitats s' han cotisat á preus elevats. S' ha tributat una ovació al autor y l' actor Cepillo ha fet una creació de son paper, remontantse á una altura ahont may havia arribat. De la Guerrero no 'n dich menos; si 's falseja son paper en los dos últims actes, no es culpa seva.

Are tinch de dir una cosa á mos lectors qu' hem reservava per l' últim y voldria que ho llegissin ben baixet porque no se 'n enterés la gent envejosa. ¿Agradará á Madrid *La loca de la casa*? La obra té bellesas de primer ordre y atreviments propis sols dels grans génis, pero al públich de la Comedia, li desplaú gent de brusa en escena, desconeix las costums fabrils y las bruscas censuras de Pepet á una societat raquítica, escrofulosa y setmasona sonan en los palcos, com alusions personals, allunyant del teatro á la gent aquella, que 'ls francesos ne diuen del gran mon.

A. B.

CONTRAST

Als primers raigs d' aubada
 quan á dormir me 'n vaig, ben acotxat,
 tenintne ja acabada
 la tasca que no havia comensat,

ja venen dels aforas
 despitregats los pobres trágins,
 que 's llevan allavoras
 per comensar los seus pesats quefers.

Un jove molt tronera,
 ricatxo y elegant, guapo y *felis*,
 que com bon *calavera*
 ne fa de las nits dias, deya aixís.

JORDI MONTSERRAT.

Servey de fora.

ARENYS DE MAR.—A benefici del Coro d' aquesta vila «La Esperanza» tingué lloch en lo Teatro públich una extraordinaria funció en la que hi prengueren part los aficionats y dit coro que cantá en los intermedis y al final, las composicions *Gloria á España*, *La maquinista*, *Los nets dels almogàvars*, ab acompanyament de orquesta. Tots los cants y principalment los bélichs rigodons foren molt aplaudits.

Se posaren en escena *Cura de moro*, *Vivir para ver* y *Lo pronunciamient*, obtenint bona interpretació. Tinguérem lo gust de veure en las taulas, ja resablert, á nostre amich Sr. Llorens de lo que molt nos alegrém.

La funció organizada pels socis del Cassino de Arenys y baix la direcció del aficionat Sr. Mayola, tindrà lloch lo dia 25 del próxim Mars. Probablement *Mar y Cel* serà l' obra escullida.

L' elegant *bello sexo* més amant en aquesta época del any, de rendir tribut á Terpsícore que á Talía, está de enhorabona. Per lo tant aquesta 's retira pera despertar després del bullici del Carnaval, que segons sembla farà sentirse bastant.

Acabaré la present correspondencia incluhint á títol de curiositat lac opia de un bando qu' existeix en un dels poblets próxims á aquesta població:

«PREON.—Seabisa el publico qe no setrebesca ningun á parlar disfresat en ninguna, Casa ab paraulas des unestas y gra Vatorias ab renechs y qe no pугan sentir las criaturas, ho del contrario pasaran las penas manadas per la ley.

.....16 Favrer 1889.—El interasado, el calde de Varrio, Sisco de cal Pigat.»

Per la copia,
 M.

REUS.—Fa alguns días ve actuant per un reduhit número de funcions (donchs no li permeten més los seus compromisos) la companyia dramática Calvo-Giménez. Havent posat en escena *El gran Galeoto*, *En el seno de la muerte*, *La bola de nieve* y algunas juguinas cómicas de molt xiste, es inútil doná lo detall d' interpretació per ser tan conegut lo valer de tota la companyia. Diré, no obstant, que las Srtas. Cobena destacan en primer terme per las condicions naturals y artísticas que las avaloran.

En la nova Societat «Centro Familiar Instructivo y Recreativo» s' ha posat en escena baix l' entesa direcció de D. Antón Gabarró lo drama *D. Juan Lanuza ó los fueros de Aragón*.

La bona interpretació que se li doná posá en molt bon lloch als aficionats que la desempenyaren.

Lo Sr. Gabarró estigué acertat en lo paper de Marqués de Almenara. Lo jove Iberrero feu destacar las condicions dramáticas que l' adornan. La

Srta. Palomino y los Srs. Puig, Vila, Aparicio y Cort varen estar bastant be en sos respectius papers y finalment la Sra. Rovira al difícil paper d' Elvira li doná tal colorit que li valgué nutrits aplausos.

LL. S

Teatros locals

PRINCIPAL.—La companyia infantil, terminadas ja las representacions que havia anunciat, ha prés lo determini de retirar-se modestament pel foro.

Y ha fet be.

Are esperém la vinguda de la Judic que actualment está donant á Madrid algunas representacions. Per cert que 'ls diaris de la Cort no deixan pas molt ben paradas las produccions que la artista francesa dona á coneixe á aquell públich.

Veurém si aquí produhirán lo mateix efecte.

LICEO.—Per fi dijous de la setmana anterior se doná la primera representació en aquesta temporada de la ópera *Garin* del mestre Breton.

La sala d' espectacles del Liceo presentava un brillant cop de vista. Totas las localitats s' ompliren de una concurrencia distingida que aplaudí ab entusiasme en varias ocasions.

Lo tenor Cardinali desempenyá la part de protagonista, donant un relléu extraordinari al seu paper per lo que 's vejé festejat ab aplausos repetidas vegadas.

En la part de Witilda debutá la soprano Sra. Othon, que si be en un principi 's mostrá algo emocionada, 's reféu després, logrant ferse aplaudir desde 'l raconto del tercer acte que cantá ab molta justesa.

Molt discreta la Sr. Fabbri, lo propi que 'ls senyors Ughetto y Thos.

Lo mestre Mugnone dirigí la ópera ab verdader acert, obtenint una ovació.

Pera dijous estava anunciada la *serata d' onore* de dit mestre, en la que no dúptém degué lograr un senyalat triómf.

CIRCO.—Avuy deu debutar en aquest teatro una companyia italiana de *fiabe é ballo*, composta de un numerós personal y que 's proposa donarnos á co-neixe un bon número de obras novas.

En lo número próxim nos ocuparém d' aquesta companyia.

ROMEA.—Dilluns tingué lloch lo benefici del actor Sr. Martí, 'l que 's vejé favoregut per una numerosa y distingida concurrencia. Se representá lo drama *Cor de roure*, original de D. Ramón Picó y Campamar y lo sainete *Las bodas d' en Cirilo* del Sr. Vilanova.

Tant lo beneficiat com los demás actors que prengueren part en la representació, varen ser molt aplaudits.

De la pessa *Un mestre de violí*, estrenada dimars, ne parlém en la corresponent secció.

NOVETATS.—Ahir devia tenir lloch l' estreno del drama *Herencia de sang*, original dels Srs. Dal-mases y Guasch.

D' aquesta obra nos en ocuparém en lo número próxim.

TÍVOLI.—Ja s' ha secát ¡*La mar!* ¿Tan poca ay-gua hi havia?

ELDORADO.—La tiple Sra. Segura qu' ha debutat últimament, ha merescut una bona acullida del públich concurrent á aquest teatro. La Sra. Segura, encare que posseheixi escassa veu, sab treure d' ella un bon partit, conforme ho ha demostrat en la sarsuela *Chateaux Margaux*, en la que ha obtingut molts aplausos.

Las parodias *Guasín* y *Carmela* segueixen obtenint cada nit un bon éxit.

Próximament estreno de la sarsuela *La cencerrada* y reproducció de *El rey que rabió*.

A aquest monarca si que ningú logra destronarlo.

LABRUGUERA.

Novas

Los senyors que desitjin obtenir l' exemplar enquadernat del *Clarís*, tenen de temps pera verificar lo cambi (ab la condició expressada en números anteriors) fins al próxim dijous 2 de Febrer.

Ab lo present número repartím lo según folletí de *Lo teatro per dins*. Per l' avís insert en la primera plana, veurán nostres lectors l' éxit que aquesta publicació vá adquirint, per quin motiu redoblarém nostres esforços en realisar los plans que han de posar nostre setmanari al lloch, que pel favor que 'l públich li dispensa, li correspón.

Tením lo gust de participar á nostres lectors, que en lo número próxim publicarem *La gent de la por*, curiosíssim trevall sortit de la galana ploma de don Apelés Mestres.

Compodrán veurer nostres lectors en la tercera plana de las cubertas del present número, s'ha posat á la venda *Lo mohiment continuo*, última obra de D. Ramón Bordas, estrenada ab éxit, en lo teatro Romea.

Son preu es de una pesseta.

Degut á la galantería del autor, tots los que la desitjin, presentant las cubertas á nostra Administració, podran obtenirla ab lo 25 per 100 de rebaixa.

Diumenge al vespre la important associació "Foment Catalanista", inaugurarà lo seu teatret, posantse en escena lo patriótic drama *Un gefe de la Coronela*, que obtingué esmerat desempenyo, sent aplaudit per la concurrencia qu' era numerosa.

Lo pensament d' haver instalat un teatro es una millora de la que segurament aquesta Societat ne recullirá profit.

Obras en un acte, próximas á estrenarse en lo teatro Romea:

Moneda corrent, de D. J. Campderrós y *La mosca al nas*, de D. Frederich Soler.

Don Ramón Escaler ha tingut la galantería de remetrens un exemplar del seu quadro dramàtic

Al peu de la creu, estrenat últimament ab éxit en lo teatro Romea.

Agrahím l'atenció.

Aixís mateix doném las gracias á D. Pere Colomer, per havernos remés un exemplar del seu monólech en vers *L'espalla cossos*, que sigui estrenat ab éxit á Sant Feliu de Guíxols.

Ha mort l'ilustre poeta D. Joseph Zorrilla, gloria de las lletres castellanas. Sos armoniosos versos que han sigut escoltats ab encant per tres generacions, sobreviuran per molts anys al seu autor. Las obras teatrals *El zapatero y el rey*, *Don Juan Tenorio*, *Traidor, inconfeso y mártir*, serán sempre aplaudidas.

Lo Gubern y la Academia espanyola han tributat al cadavre del inspirat poeta grans honors, existin lo proposit d'aixecarli un monument.

Enigmas

GEROGLIFICHS

I
D E D
II
V I H V W
I
J. ABEN-MUNDIVALS.
II
X
dilluns dimars
LO LO
Janer Febrer Juliol
UN LLORO.
III
SI
T T T
PIEC
FF
T T T O P I
ANTON RIBAS.
IV
X
SOL, FA, LA
SOL FA
J. AVELTA.
V
1892
D
X I
COLERA
X L
I E R
I
CINTET BARRERA Y CARGOL
VI
X
DIMARS
RII
IL IL
K I O O C O O
B. RUJACA.

VII
:: + ::
F I T T T
Mars
:: fit fit

J. REY.

VIII
Q u I
e e e
E
M I D A

ARTUR CASADEMUNT.

Las soluciones en lo próximo número.

AVIS

Tots quants envihin las solucions de tots los Enigmas d'aquest número, tindran obció al regalo de una obra dramática, per lo qual s'estableixen las següents condicions: S'admeten las solucions desde la sortida del número fins a las cinch de la tarde del dilluns próxim. Cada plech, contenint ditas solucions, se li donara lo número d'ordre de sa presentació. A las set de la tarde de dit dilluns se verificará un sorteig y 'l'plech qual número resulti premiat, aquell haurá obtingut lo premi.

Cada plech deu anar acompanyat de unas cuberías d'aquest número. Los plechs deuen depositarse en lo bussó del periodich.

Soluciones als Enigmas insertats en lo número 50.

CONVERSA I.—Safo.
II.—Carolina.
III.—Canari.
IV.—O.
V.—Quima.
VI.—Rosa.

Se presentaren 46 Plechs, ab totes las solucions, baix l'ordre següent:

1. Victorino Casals; 2. Noy Bufó; 3. V. Jaumet y Magrinyá; 4. Juli Torres; 5. A. Celesti Sirera; 6. Mateu Salatria; 7. Ramonet del Pou; 8. Jepet; 9. Joan Calitxa; 10. I. Pinol; 11. D. Melons; 12. V. Oromi Rabassa; 13. Artur Castells; 14. Carlos Junyent; 15. Joanet Sastre; 16. Pauhet Saladrigas; 17. Anton Lleonart; 18. Romeu Bonafé; 19. Filarmónich; 20. Poch Pich; 21. Rosendo Coll; 22. Cantimplora; 23. Lluís Viola; 24. Carlos Fortis; 25. J. Rey; 26. Joan Valls; 27. Casimiro Roselas; 28. Miquel Massó; 29. Ramon Torrents; 30. a. e. i. o. u.; 31. Jaume Solas; 32. Carmeta Riera; 33. Agustí Collet; 34. Anton Martí; 35. Vicens Orvay; 36. Un Argenter; 37. Carlos Argemí; 38. Cintet Barrera y Cargol; 39. Fuster de la Ribá; 40. J. Aben-Mundivals; 41. Rosendo Albasat; 42. Daniel Jove Lavega; 43. Joseph Tasconet; 44. Joan Garin; 45. Martí Torrellas; 46. Francisco Corbella y Vilar.

Verificat lo sorteig, resultá favoregut ab lo premi lo número 24, que correspon al plech firmat per Carlos Fortis.

Correspondencia

Carlos Saladrigas, Jaume Castanyolas, Joan Salos, Lluís Menut Santaneta, Ramonet Garrell, Carmeta Tinet, Martí Xato, Anton Rafecas, T. S. L., Carlos Fortis, Ramon Arana, R. Somir, J. Rey, Ll. Viola, F. F. Lagardner, Joanet Sastre, a. e. i. o. u., Un Argenter: no va prou be lo qu'han enviat.

Poch Pich, Ramon Serra, Un Pollastre, Noy Bufó, Rafel Sabrisas, E. Viñyas, F. Tarrau, E. Periu: anirà alguna cosa.

Jaume Calafat, acceptem tots los gèneros, si 'l trevall es ben fet.—R. R. T., en lo present número veurá fins a quan te temps pel cambi del Claris.—R. Calas, servit ab promptitut.—Rondallayre, tindrem de retocarho molt.—Rosendo Coll, n'anirà algun, pero no envihi paperets.—Joseph Porta, donaria molta feyna al arreglarho.—Filarmónich, si hagués enviat la solució de la xarada potser l'hauriam acceptada.—M. Solá, no 'ns agrada prou.—Salvador Bonavia, es massa vulgar.—C. M., servit.—F. G. Bach y Genaró, quan menos una d'ellas.—F. Corbella Vilar, no ha estat prou acèrtat.—Cintet Barrera y Cargol, lo vers no va prou be, del demés algo.—J. Escachs y V., no marca.—Joseph Falp y Plana, anira, pel demés gracias, val més no ferne cas.—M. Puig, ja veurá com s'arregla tot.—J. V. Arenys, ho veyem ab gust.—Joan Ill., servit lo que demana.—Joan Puig, es poch comprensible.—Mariano Falcó, esperem ocasió.—Jaumet Tarrida, envihi menos y mirishi més.—Baldomero Rich, suprimint lo preambul aniria millor.—B. Rujaca, es massa fácil.—Ll. Viola, ja varem compendre que era descuyt.—Andreu Esteve, la poesia no.—M. Serra Castell, no va prou be, veste ho fa millor.—Ll. S., Reus, servit y agrahim son interés.—M. Martorell, es molt difús.—Ramon Aldaba, sí, n'anirà un.—V. A., Manresa, gracias, es aixó lo que desitjem.

Imp.—Muntaner, 40.